

Zpravodaj města Bělá pod Bezdězem

2/2026

ročník 50

VÁŽENÍ SPOLUOBČANÉ, MILÍ BĚLÁCI,

hned v úvodu chceme poděkovat našim Technickým službám (TS) za jejich nasazení a odvedenou práci během sněhové a ledové kalami, která nás postihla v první polovině ledna. Samozřejmě, nejde vždy vše odklidit a posypat okamžitě na tlesknutí ruky, a tak někteří z vás vyjadřovali nespokojenost a upozorňovali na nedostatky v úklidu, ale... Při zimní údržbě našeho města jsou jasné stanovené priority, podle kterých úklid probíhá. Je to tak všude, naše město v tomto není výjimkou. Navíc musíme brát zřetel na to, že TS jsou limitovány množstvím techniky i pracovní síly, musí rovněž držet pohotovost, aby naše město bylo bezpečné a sjízdné po celý den i noc. Proto jsme přesvědčeni, že v danou chvíli odvedli maximum možného a zvládli vše na výbornou. Naplno se nám rozjela druhá etapa rekonstrukce zdravotního střediska, která je zaměřena zejména na horní patro a kompletní rekonstrukci

střechy. V současné době dochází k demolicí starých podhledů a nenosných příček, byly odkryty veškeré dřevěné prvky krovu. Probíhá kontrola všech trámů se zaměřením na škody napáchané dřevokazným hmyzem nebo houbami. Naopak práce na nových sociálkách, které se stavějí na koupališti, byly z důvodu nepříz-

nivého počasí dočasně přerušeny, ale vše postupuje dle plánu tak, aby byla stavba dokončena před otevřením koupaliště v letošním červnu. S ukončením roku byly také dokončeny a převzaty stavební práce na rekonstrukci Fortenské ulice a vybudování chodníku v příměstské části Březinka. Převzaty byly i práce na opravě chodníku v Pražské ulici. Od února dojde k již avizované úpravě parkování před sportovní halou, aby parkoviště sloužilo hlavně návštěvníkům haly. V samostatném článku vás pak v příštím Zpravodaji seznámíme s plány investic a oprav v našem městě na letošní rok. Organizace v našem městě chystají plesy a další společensko-kulturní akce. Využijte jejich pozvání a běžte se pobavit.

Jitka Tošovská, Dušan Hýbner,
vedení města

DOTACE OBDRŽENÉ V ROCE 2025 OD MINISTERSTVA VNITRA ČR

Město Bělá pod Bezdězem získalo od Ministerstva vnitra ČR na základě podaných žádostí neinvestiční dotaci na částečnou úhradu nákladů obce vynaložených v souvislosti se zařízením pro zajištění cizinců – pobytového střediska

Jezová. Celková obdržená výše dotace za IV. čtvrtletí roku 2024, I., II. a III. čtvrtletí roku 2025 činila 119.830,- Kč. Prostředky byly přijaty do rozpočtu města pod účelovými znaky 14031 a 14137. Neinvestiční dotace byla využita na financování činnosti místní jednotky sdružení dobrovolných hasičů.

B. Husáková, vedoucí FO

ZAPOJENÍ PODNIKATELŮ DO OBEČNÍHO ODPADOVÉHO SYSTÉMU

Městský úřad Bělá pod Bezdězem upozorňuje, že každý podnikatel má ze zákona povinnost zajistit řádné nakládání s odpady vznikajícími při jeho činnosti, a to bez ohledu na velikost provozovny. Proto budou v letošním roce prováděny kontroly provozoven na území města. Při kontrole bude požadováno doložení způsobu nakládání s odpady. Město nabízí pod-

nikatelům možnost uzavřít smlouvu na svoz a likvidaci odpadu, a zapojit se tak do městského odpadového systému. Zájemci o uzavření smlouvy se mohou obrátit na Městský úřad – budovu B, odbor výstavby a životního prostředí, kde získají veškeré informace.

ŽP, Ing. Volfová

BETLÉMY V KOSTELE SV. VÁCLAVA

Dovolte nám ještě jednou se vrátit k období minulých Vánoc. Kulturní komise již šestým rokem pokračovala v tradici, kterou začala paní Dvořáková. Tou tradicí se stalo každoroční vystavení betlémů v klášterním kostele sv. Václava v Tyršově ulici, kam stavěla betlémy, které se našly převážně v její rodině. Komise složená ze zástupců města, kultury, farnosti i muzea se dohodla o převzetí a zachování této tradice v roce 2020. K výstavě se svými pravidelně zapůjčenými exponáty postupně připojily paní Vávrová, Tymrová a také paní Kabátníková. Za jejich ochotu děkujeme. Pro příští rok přibyl během výstavy také betlém z kukuřičného šustí, který věnovala pí Honzíková z České Lípy. Výstava by se těžko realizovala bez každoroční pomoci Lesů Bělá a Technických služeb. Vánoční strom v kostele pro návštěvníky zdobí vlastnoručně vyrobenými ozdobami děti z naší základní školy. Loni a začátkem letošního roku ji navštívilo každý otevírací den přibližně

čtyřicet spokojených lidí. Nejvíce se kostel zaplnil při tříkrálovém průvodu, se kterým se tu objevili i lidé z okolních měst. Velkou pozornost vzbudil letos poprvé vystavený Bezdědký betlém. Jsme rádi, pokud výstava některé z vás potěšila, a plánujeme ji opakovat opět na konci, doufáme, šťastného roku.

-KK-

TŘÍKRÁLOVÁ SBÍRKA

V BĚLÉ S TŘÍKRÁLOVÝM PUTOVÁNÍM

Již 26. Tříkrálová sbírka je u konce. Dovolte mi poděkovat vám a vašim spoluobčanům za dlouholetou přízeň a podporu, které si velice vážíme.

Díky našemu společnému úsilí se nám po sečtení všech 58 kasiček podařilo vykoledovat v 19 obcích se 188 koledníků a 40 vedoucími skupinek neuvěřitelných 312 596 Kč a společně jsme tak s online kasičkou (22 018 Kč k 20. 1. 2026) podpořili náš Sociální automobil, který sváží zdravotně hendikepované děti do a ze školy na Českolipsku a Novoborsku již od roku 2007, rekordní částkou 334 614 Kč (o 21,8 tisíc Kč více než loni). Další podrobné informace jsou k dispozici v příloze i na stránkách <https://www.trikralovasbirka.cz/vysledky/>.

Ještě jednou moc děkujeme, že nám pomáháte pomáhat, a přeji vám, vašim kolegům, spoluobčanům a blízkým hlavně pevné zdraví a mír po celý rok 2026.

Charita Česká Lípa S radostí a vděčností za Charitu Česká Lípa

Mgr. Pavla Bratršovská
Tříkrálová koordinátorka

(STR. 1) INFORMACE Z MĚSTA

(STR. 2) Z DĚNÍ VE MĚSTĚ

Ze základní školy
Masopust
Pohádka
Výstava
Společenská rubrika
TPD - putování v únoru

(STR. 3) Z KULTURY A HISTORIE

Fotbal 100 - seriál z historie
Muzeum Podbezdězí

(STR. 4) ZE SPORTU

Házená
Gymnastika

PODĚKOVÁNÍ

Pořadatelé Tříkrálového pochodu (Kultura Bělá, Kulturní komise a TPD Bělá děkují Mysliveckému sdružení Bezděz za poskytnutí prostoru a kavárně Stará Pošta za vlídné slovo a občerstvení.

Zpravodaj pořád u sebe? Stačí ho jen stáhnout...

ZE ZÁKLADNÍ ŠKOLY

Dobrodružné laborky

Již od první hodiny chemie v 8. ročníku čelí vyučující dotazům typu: „A kdy už půjdeme do laborek?“ Jenže jak by mohla horda nepoučených a nezkušených osmáků bezpečně a úspěšně laborovat, když dosud nic pořádného neumí? Takže daný pedagog musí odolat těmto dotazům a smutným pohledům až do té doby, než teoretické základy mladých nadšenců konečně umožní návštěvu tajemné komnaty – laboratoře chemie. A před Vánocemi to přišlo. Žáci se navlékli do bílých plášťů, rozdělili do skupin a jali se laborovat. Během jedné vyučova-

cí hodiny toho stihli hodně – nejprve si museli vyrobit roztok pentahydrátu síranu měďnatého. Tento nesnadný úkol spočíval v rozpuštění modré skalice ve vodě a následném důkladném rozmíchání. Bohužel, nějaký záludný učitel „ušpinil“ modrou skalici železitými příměsemi, proto museli žáci vzniklou směs přefiltrovat. Za tímto účelem si žáci sestavili filtrační aparaturu, vyrobili francouzský filtr a směs přefiltrovali. Někteří nedočkaví chlapci neodolali touze celou filtraci štoucháním skleněnou tyčinkou do filtru urychlit, čímž si filtr protrhli a museli celou akci opakovat. Získaný filtrát nalili do krystalizačních misek, které umístili na okno laboratoře. Tam nechali misky v klidu stát a jen čekali, až se z modrého filtrátu jako zázrakem vyklubou krásné velké modré krystaly. Pak nastala situace jako při bojovce. Mytí nádoby. Věřili byste, že někteří žáci ještě nikdy nemyli ani hrneček? To bylo haló! Všem se krystaly vytvořily, jejich velikost záležela na pečlivosti při rozpouštění. První laborky máme úspěšně za sebou. Ty následující budou ještě dobrodružnější – barvení plamene pomocí kationtů solí. Všichni, kdo máte dlouhé vlasy, určité gumičky s sebou. Ať neobarvíme plamen vaší hřívou!

Ing. Pavlína Cankařová

MASOPUST

Sobota 14. 2. ve 14 hod.
z Masarykova náměstí

Veselý rej masek projde z náměstí až do areálu mateřské školy ve Velenského ulici, a to za doprovodu hudby BDO pod taktovkou Václava Hašlara. Těšit se můžete na vystoupení dětí, tanec i občerstvení. Stavíme se na radnici a přes Českou bránu zamíříme do naší pohostinné školky.

Pokud máte chuť něčím přispět a pochlubit se kuchařským uměním, budeme rádi, když přinesete i něco vlastního na ochutnání.

Zvířecí masky, medvěd, kůň, vlk, nebo lidské klaun, bába...

Přivítáme hlavně tradiční masopustní masky, ale fantazii se meze nekladou – zapojit se může aktivně každý, pojďte se prostě bavit!

Kultura

KOMORNÍ SÁL

TAJEMSTVÍ STARÉ SKŘÍNĚ
Divadlo Matýsek
Sobota 21. 2. od 15 hod.

Alfons žije ve svém malém bytě obklopen televizí a jeho nejcennějším majetkem je dálkový ovladač. Když jednoho dne z televize vyleze drak Vysavák, Alfons dostane strach a právě v tu chvíli se otevře jeho stará skříň a to už je právě to tajemství. Pohádkovou klauniádu o fantazii a o tom, že ten pravý svět neleží u televizní či počítačové obrazovky a nenajdete ho ani na displeji telefonu, vám zahrají Zuzana Nováková a Michal Vaněk.

Vstupné: 50 Kč, vstup bočním vchodem ze Střelecké ulice.

VÝSTAVNÍ SÁL

PROBUZENÍ: Najdi svůj vnitřní klid

Autorská výstava abstraktního umění Julie Vanhaber
Výstavní sál Kultury Bělá, do 26. 2.

Hledáte místo, kde si odpočinete od shonu, zpomalíte a znovu se nadechnete?

Výstava PROBUZENÍ vás zve do prostoru, kde se světlo, barvy a emoce propojují v tichý dialog s duší. Julie Vanhaber představuje kolekci abstraktních obrazů, které vznikaly v období hledání rovnováhy a vnitřního klidu. Jemné světelné plochy, zlaté detaily jako symbol síly a naděje, kontrasty tmy a světla i výrazné barvy – to vše tvoří cestu od chaosu k tichu. Každý obraz nese jinou emoci, ale všechny spojuje jedno: touha najít svůj vlastní klid, uvolnit napětí a na chvíli „jen být“. Pokud cítíte, že potřebujete zpomalit, načerpat energii a dotknout se klidu, který vám v běžných dnech chybí – tahle výstava vám udělá dobře. Přijďte objevit svět, kde se probouzí světlo uvnitř nás.

Vstupné je dobrovolné.

Výstavní sál je otevřen: po - čt 9-16 hod. Dostanete se k nám přes Knihovnu VI. Holana; ve středu, kdy je knihovna zavřena, nás můžete navštívit bočním vchodem ze Střelecké ulice.

SPOLEČENSKÁ RUBRIKA

VZPOMÍNKY

Dne 14. 1. uplyne dlouhých 18 let, co nás navždy opustil náš tatínek, lesák a myslivec, pan Milan Daňhel. Letos by mu bylo 97 let. Za vzpomínku s námi děkujeme.

Stále vzpomínají a nikdy nezapomenou dcera Radka a syn Milan s rodinami.

Dne 6. 2. tohoto roku uplyne již 15 let, co nás navždy opustila naše milovaná maminka, paní Hana Janurová, a 11. 2. to bude 11 let, kdy jsme se rozloučili také s tatínkem, panem Vilémem Janurou.

Stále vzpomíná dcera s rodinou.

Dne 12. 2. to bude již devět let, co nás navždy opustil náš tatínek a dědeček, pan Zdeněk Kreidl.

Stále vzpomínají synové s rodinami.

Dne 15. 2. uplyne již šest let, co nás navždy opustil milovaný přítel a bratr, Karel Šeda.

S láskou stále vzpomínají družka Libuše, bratr Pavel a sestra Jana s rodinou.

V těchto dnech uplyne osm smutných let, kdy nás navždy opustila naše milovaná maminka a babička, paní Věra Šebková, a dne 25. 2. tomu bude již dlouhých a smutných 45 let, kdy nás náhle a navždy opustila naše drahá sestra, slečna Evička Šebková. Všichni, kdo jste je znali, věnujte jim spolu s námi tichou vzpomínku.

S láskou stále vzpomínají dcery a sestry Irena a Petra s rodinami.

Dne 26. 2. to bude již 12 let, co nás navždy opustil náš drahý tatínek, pan Václav Mach. Kdo jste ho znali, vzpomeňte společně s námi.

S láskou vzpomínají dcery s rodinami.

TPD - ODDÍL SPOLKU TAJEMSTVÍ

Turistika v měsíci únoru - Zima
na rybnících Českého ráje

Sobota 7. 2.

Drhleny - Suhrovice - Kněžmost - Bosen

Trasa: 6 km, mírně náročná, po žluté značce.

Pro dobrodruhy: Drhleny - skalní tunel - Branžež - Valečov - Bosen

Trasa: 8 km – neznačená. Občerstvení: stará škola Bosen

Odjezd: Čistá - 8.45, Bělá od sportovní haly - 9.00.

Cena zájezdu: 200-250 Kč.

Připravujeme:

Putování po Děčínsku s návštěvou obnoveného kostela v Doubici a zajímavého interiéru kostela v Mařenicích.

FOTBAL 100 - Z KLUBOVÝCH KRONIK - DÍL II.

STR. 6

Ročník 1930

Předseda oddílu: Vl. Týman

První místopředseda : J. Lauerman

Druhý místopředseda: J. Bureš

Členové výboru: Mittenhuber, Kosař, Nohl, Šubrt, Stehlík, Eichler, Štork, Prchlý

Oddíl měl 111 členů: 96 mužů, 8 žen, 7 dorostenců. Oddíl měl dvě družstva: I. a tzv. rezervu.

Během tohoto roku bylo sehráno 29 zápasů se skórem 72 - 96. Deset zápasů vyhrálo, čtyři prohrálo a čtyřikrát hrálo nerozhodně. Z celkového počtu bylo 22 zápasů přátelských, 6 mistrovských a 1 tréninkový. V mistrovských utkáních byly soupeři tyto oddíly: Kosmonosy s výsledkem 2 - 6, Česká Lípa 2 - 8, Mnichovo Hradiště 2 - 2, Dolní Bousov 6 - 0, Dobrovice, Meteor Čejetice.

V přátelských utkáních byly tyto oddíly: Sl. M. B., Mimoň, Chříbská, Čistá, Podlázky, Debř, Hrdlořezy, Čejetice, Bakov a další.

Během roku se vystřídalo v mužstvu 38 hráčů: Černý B1, Štork, Ježek, Šreitr, Šubrt, Švitorka, Bělohav, Procházka, Tyšer, Koucký, Pelc, Stehlík, Navara, Dufek, Tyšer V. a další.

Nejlepším střelcem byl Švitorka - 11 branek, Šreitr a Štork - 9 branek.

Trenérem byl Šimonek bydlící v Praze, který do Bělé dojížděl. Sestavy mužstva sestavoval určený náčelník. U některých hráčů se během sezony projevil špatný přístup k mužstvu, neboť bez omluvy se k zápasům nedostavovali. Velký problém byl hlavně s dojíždějícími hráči.

Na bělské posvícení byl zajištěn zápas s SK Slávií, který skončil vítězstvím Slávie Praha v poměru 9 - 0. Toto utkání bylo již třetí od založení SK Bělá. Po finanční stránce na tom oddíl nebyl různově. Měl dost značné dluhy u různých institucí, které činily cca 6 600 Kčs. Jediná záchrana pro SK byl p. rada Langr, který klub finančně podporoval. Jinak klub pořádal různé zábavy, besídky, koncerty a sportovní slavnosti za účelem získání peněz.

STR. 7

Ročník 1930

SK Bělá v České Lípě 6 - 2

STR. 8

Z utkání s SK Mšeno

STR. 9

Ročník 1931

Předseda oddílu: J. Eichler

První místopředseda J. Lanerman

Druhý místopředseda: Smejkal

Další funkcionáři: Mittenhuber, Raus, Beckertová, Šubrt Fr., Havel, Bolek, Navara, Bote, Bláha, Nohl.

Sportovní klub měl odbor kopané a nově utvořený odbor tenisu. Několik slov o tenisu: Kurt byl vybudován na Střelnici. Slavnostně byl otevřen 27. 6. 1931. Tento oddíl měl asi 20 členů. Odbor kopané: Byl účastníkem II. třídy Pelikánovy severočeské fotbalové župy. Odbor měl družstva: I a, zájezdové, dorostence i žáky. V tomto roce se sehrálo dosti zápasů přátelských s okolními družstvy i vzdálenějšími. Mistrovské zápasy sehrál s mužstvy:

SK Debř, Kosmonosy, Česká Lípa, Doubrava, Čejetice, Dolní Bousov, Bakov.

Družstvo I. a tvořili hráči: Navara, Černý, Ježek, Šubrt, Tyšer J., Procházka, Bolek, Tuloch, Štork, Voborník, Kupec a několik dalších. Kapitánem mužstva byl Navara.

Hráči měli hráčský fond (okolo 120 Kčs), který používali k různým účelům - narození dítěte (dávala se částka 54 Kčs). Fond získávali za pokuty, když se hráč nedostavil na zápas bez omluvy do soboty večer - pokutu 1 Kčs. Mužstvo tvořili vesměs hráči, kteří nebydleli v Bělé a museli dojíždět.

V tomto roce byl také sehrán zápas s Burianovou jedenáctkou, dne 25. 5. 1931 za náhradu 2 000 Kčs.

Herec Vlasta Burian se stal čestným členem SK Bělá. V oddíle byl přísný režim při placení příspěvků, za neplacení byl vyloučen. Při přijímání nových členů byla i půlroční čekací doba.

Oddíl měl dobrého přívržence v p. radovi Langrovi, který během roku několikrát finančně oddílu pomohl. Ze zápasu činily příjmy od 80 do 200 Kčs.

STR. 10

Rok 1931

SK Bělá v České Skalici - prohra 5 - 0

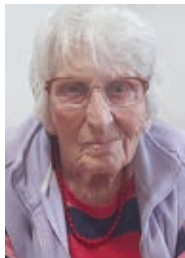
STR. 11

Burianova jedenáctka. dne 25. 5. 1931, výsledek 16 - 0

MUZEUM PODBEZDŽÍ

Jak se žilo v Bělé před téměř sto lety: rozhovor s pamětnicí paní Emilií Hančovou

Paní Emílie Hančová, Emilka, jak jí říkají všichni v jejím okolí, se narodila v Bělé p. B. v Podolí (či na Podolu) v roce 1929. S velkým elánem oslavila 5. ledna 97. narozeniny a jejím cílem (neskromným, jak sama se smíchem říká) je pokořit stovčítku. Její příběh je zdánlivě obyčejný, ale považte sami, co vše se z něj dozvíte.

Paní Emilko, kde jste přesně bydlela? „Nahoře na kopci u Šestidomků (dnešní Strmá ul.). Tam jsem se narodila i bydlela“.

Co vaši rodiče, čím byli? „No, my měli hospodářství, takže zemědělci. Tatínek Otakar pocházel z Podřipska, po dědici hospodářství u Šestidomků, maminka Marta (rodným jménem Löffelmanová), byla Běláčka. (Jak hluboké kořeny Löffelmanovi v Bělé měli, paní Emilka neví, ale babička, matka maminky, pocházela z Velimi).

Jaké jste měla povolání? „Já byla jen v zemědělství, mám jen obecnou školu a měšťanku. Ne že bych se špatně učila, ale to víte, nás bylo šest dětí, maminka by mně nemohla platit školy.“ Ze sourozenců už nikdo nežije, paní Emilka je poslední, ale pamatuje si ještě jména: „Otík, Mírek Ruda, Vráta, to byli kluci, pak byla sestra Marta – po mamince. Nejstarší byl Otík, já byla druhá nejstarší“. Že má paní Emila tuhou kořínku a všechny přežila, komentuje slovy a úsměvem: „Díky bohu. A ještě mi to myslí!“.

Jak vzpomínáte na dětství (hovoříme o 30.- 50. letech min. století)? „„Tak to víte, nás bylo šest dětí a ve Bělé byl potok, ma-

STR. 12

SK Bělá - rok 1934

SK Bělá - rok 1940

Stará garda: Maňásek, Bělohav, Černý B., Černý V., Havelka, Procházka, Tyšer, Vohradník, Štork, Tupý, Hodoval

Dorost SK Bělá

minka s tatínkem pracovali na polích a dřeli jako mezci, jak se říká, a dolů k potoku nás nepustili, takže jsem i neplavec. A ani sourozenci neplavali. Maminka se bála, abychom se neutopily, to víte. A tak my, děti, běhaly po lese – rodiče měli 7 hektarů pole a 7 hektarů lesa – a maminka byla aspoň jistá, že se nám nic nestane (směje se paní Emilka). Pásly jsme naše kozy tam, kde se říkalo „Na Americe“ – naši tam měli pozemek – a tam byla jedna borovice a my jsme se na tý borovici houpaly, div jsme ji nevykořenily. A dva kilometry směrem jako na Bakov, Lučov se tam říkalo, byl pasák něčeho, ... a my na sebe s ním volali: „halalala-lili, kdo tam pase krávy...“ ...my jsme se takhle domlouvali, hulákali jsme (velký smích paní Emilky). A chodívalo se na Jivinu. Maminka měla sestru na Kláštere u Mnichova Hradiště, a tak ta jako chodila k nám pomáhat na pole. Naše maminka je za to zase živila. Maminka pekla jednou za týden chleba a dávala jim ten chleba a máslo, tvaroh. Jinak takhle ty výrobky – máslo a tvaroh, podmásli – to nosila do Bělé k radnici. Tam byl nákej koloniál, pan Mittenhuber. Ten to vod ní bral. Naše maminka byla poctivá, ta to nešidila, a vim, že jednou se nějak vopozdila, když tam nesla to máslo, a tam nějaká paní čekala, že chce to máslo s jetelíčkem. To byly takové formy vyřezávané, ta se musela namočit, ta forma, to máslo se do toho napěchovalo – bylo tak čtvrt kila – a zabalilo se to. Tak vim, že jako čekala ta paní na to naše máslo“.

Sestra maminky byla tedy provdaná na Jivíně. Za koho?

„Ja Pařka. A u nás toma byla teta Boženka (druhá mamincina sestra), ta se starala o domácnost. Ta byla neprovdaná. Vařila,

pekla. Maminka mohla klidně dělat s tatínkem na poli. Svoji babičku (z tatínkovy strany), tu už ani nepamatuju, vím jen, že byla taková baculatá, ale ta zůstala doma, v Loucký na Podřipsku. Když maminka pekla chleba, tak to jsme spaly na peci, tam jsme měly z kozy kůži a na tom jsme spaly. Jinak jsme spaly v posteli po dvou, jeden z té strany a druhý z druhé strany. Já si pamatuju, že sme se kopaly... (směje se zase Emilka). Jinak nás bylo deset v místnosti. Nás šest dětí, rodiče, mamčin sestra, a ještě děda tam byl. Mamčin otec“.

A co teplá voda? Měli jste doma? „Po straně kachlových kamen byl kamnovec, železný koryto, v něm byla voda, ta se ohřívala. Kamna měly dvě trouby – tam se topilo – a umyvadlo, a v umyvadle jsme se myli“.

A jak vzpomínáte na školu? „„No. Obecní škola byla na náměstí. Pamatuju si pana řídícího Svobodu. Jeho rodina si k nám chodila pro chleba, máslo, asi i podmásli. Pak nás učil učitel Maršálek a ten měl skleněný oko. Ten chtěl, abychom se naučili noty zpívat a číst, a když nás zkoušel a ukázal mi notu, tak já se jen třefovala a dobře. Dostala jsem jedničku. Ale jinak jsem to neuměla. Pak nás měl taky učitel Livora. Když někdo něco neuměl, říkal: „Ty hňupe, já ti dám po stránce logický mokrou handrou přes hubu“, pak vzal křidu a křidou po nás. (Velký smích). Já taky měla paní uč. Kolocovou. My byli na dvě třídy. Holky, kluci zvlášť. A kluci měli paní uč. Matysovou (nebo Matyskovou?). Při počtech jsme se učili nahoru a dolů násobilku,

ale kdo nás to učil, to už nevím. Ve škole se topilo. Byly kamna, školník, pan Frajer, přikládal. Pan Frajer měl hospodářství, a přitom dělal školníka. K svačině jsme si nosili chleba s máslem. V Klášterský ulici (dnes na Tyršově ul.) byla měšťanka (škola, pozn. red.), je tam na zdi znak Bělý, který dělal můj brácha, Ruda, on byl zedník. To je taková moje vzpomínka na něj“.

A když přišla nějaká nemoc, jak to bylo? „Naše maminka, ta byla doktor! My jsme měli doma lahev lihu a do toho se dával jalovec, rozmačkaný a tím nás maminka mazala a vyléčila. Nebo obklady na čelo, na prsa... a na to ručník. Jinak u nás na Podolí byl doktor, když se něco stalo, když jsme byli malí“.

Když jste vyrůstali, přišla válka. Vám bylo deset let. Byl tu protektorát. Jak to vypadalo s hospodářstvím? Museli rodiče něco odvádět Němcům? „To se hospodařilo, ale museli jsme vodvádět sádlo. Maso ani mouku si nepamatuju, jestli si brali. Teta z Jiviny, ta si chodila pro jídlo v noci přes les. Ta se nebála, ta šla možná dvě hodiny. Já bych byla po... strachy (smích)“.

A bývali tu tenkrát vlci? „Vlci ne“. **A čeho bývalo tenkrát v lese nejvíce ze zvířete, z plodů?** „Chodily jsme jako děti na borůvky, na brusinky. Divočáky jsme třeba nepotkaly, báli se lidí, ale když měla bahnice mladý, tak to bylo jako nebezpečný“.

Atmosféra u vás v rodině za vašeho dětství byla ryze pracovní. Cítila jste se jako dítě šťastné? „Ale jo. Tatínek třeba sekal obilí, maminka to odebírala. My děti dělaly takový povřísilka a chodily jsme za nima a tím povřísilkem jsme tu votýpku

vždycky zavázaly. Pak se to stavělo do panáků. Maminka nás nijak nepřetěžovala, ale jako musely jsme trochu pomáhat. Víte, že já jsem taky vydělávala kůže? Polínkem, kartáčem se to nějak dřelo. Ovčí kůže. My měli mimo kozy taky ovečky. Pak už jen jednu. Pásly jsme je všechny se sestřenicí Na Americe. My ležely na trávě, usnuly jsme, ovce ležela u nás. Ona nás hlídala. Kozy se pásly. Mezitím odešly kozy domů a ovečka pak nechtěla jít domů bez koz. Jedna jsme ji držela za hlavu, druhá ji strkala, abychom ji dostaly domů (smích). My jsme jako děti prožily opravdu hodně po lese, kde jsme lítaly“...

Měli jste tehdy doma nějaké vozidlo, auto, povoz? „Ne, my měli jen koně. Ilonu a Čarlíka. Ty pak patřili družstvu (JZD). Byl žebříňák a normální vůz, ten se prodlužoval, když se vozilo obilí domů. Nakládaly se fůry, vozilo se to domů na mlátičku. Pak se koupil v JZD traktor a koně už nebyli potřeba. Ty jsem obřečela“.

A jak to vypadalo po válce, když přišli komunisti? „Tak to z nás udělali votroky, komunisti! To jsme museli celá rodina dělat pomalu zadarmo. To byly normy. To se rozváže hnuj na hromádky. Ta hromádka měla mít 200 nebo 250 kilo. Vidlema se to rozhazovalo po poli a dělali jsme to za 3 koruny. Norma byla 120 (nebo 125?) hromádek. To se postavil společnej kravín (zabavili lidem krávy) a chodilo se dělat do kravína. Ve tři v noci se vstávalo a dělalo se, aby bylo všechno hotový v sedm, kdy přijela mlíkárna vodvázat mlíko. A držely se tam služby. Tatínek nejdřív nechtěl nic dát, nechtěl do družstva, chodili ho přemlouvat i v noci. Nenechali lidi ani vyspat. Protože, když nechtěl tatínek, nechtěli ani ostatní: „Dokavad nepudou Hančovi, tak my nepudeme taky“. Ale nakonec to vzdal. Ti z nás udělali votroky. Zaplat' pánbů, že je s nima konec! To byla votročina, votročina! Naproti kravínu, tam byla ocelokůlna a tam byla prasata. Asi se tam dostal špatně vyřezanej kaneček a narodila se tam prasátka a já jsem si to jedno vzala, nebo vzala jsem si dvě, ale to jedno přišlo pryč, a to jedno jsem vychovávala. Bylo černé s pruhem, už nevím, jestli sviňka, nebo kaneček. Dávala jsem mu zbytky mlíka z kádě od mlíkaře a ono rostlo. Za rok mělo 2,5 metráku!“

Jak vypadal obyčejný život v Bělé, kam se chodilo „za kulturou“? „Chodívalo se do sokolovny tancovat nebo se chodilo na nádraží. Tam byla taková budova, kam se chodilo na čaje. U trati. Tam jezdilo hodně Doksáků. Už ani nevím, kdo tam hrál.“

A co sousedi, jak jste s nimi vycházeli? „„Vedle nás žili nějaký Havlovi. Oni to byli takový lenoši. My jsme měli hodně slepic (určitě přes třicet) a teta jednou povídá mamce: „Holka, já počítám slepice a nemůžu se dopočítat“. Představte si, oni nám každé tejden sbalili slepici a měli oběd (smích), osmnáct slepic bylo v čudu. My to nehlásili. Oni se pak odstěhovali do Krásný Lípy. Tam chodili po žebrotě““.

Jak vypadalo Podolí dřív? Co se tam změnilo? „Tam byla rokel (rokle), říkali jsme jí Říповka, Říпова rokel. Ta vedla nahoru na pole a snad potom na Krupou nebo tam někam. Já už tam nebyla léta letoucí. Nevím, jak to tam teď je. Ale dole tekł potok a ten šel pod továrnu a byly tam mříže, železný a vím, že se tam utopil jednou chlapec, protože strčil hlavu mezi ty mříže a zasekl se tam a utopil se. Oni potom na ty mříže dali síť. A ten potok šel pod tou továrnou dál, přes Zelený údolí to šlo na Bakov až do Jizery“. **A byli v Podolí četníci?** „Četníci v Podolí nebyli, byli nahoře na městě, v uličce, kde je cukrárna, na rohu na náměstí“.

Bělou máte v srdci, paní Emilko. To je znát. „Bělá je třetí nejhezčí město v republice. Je Znojmo, Kroměříž a Bělá. Já jsem tam taky vyfotografovaná u pomníku Na stráž. Bělá je krásná a já jsem jí tak nevěrná, já už jsem Doksanda. V pátek bejvaly promenádní koncerty v pavilónku. Jestlipak tam ještě zpívají bělskou hymnu: Nejhezčí kouteček na světě znám, svou rodnou zem, ukrytou do lesů jak drahokam pod Bezdězem...“.

...
Paní Emilka zůstala celý život svobodná. Měla syna, kterého přežila. Má vnuka, který ji navštěvuje. V 85 letech utrpěla po pádu z kola vážný úraz, přesto je čilá a jen ji „trochu bolí záda“. Když už nemohla být v domku sama, dostala se do Domova pro seniory v Doksech. A sama říká: „Jsem tady a jsem tu spokojená. Mám tu druhý domov. Sestřičky jsou tu moc hodný.“

Připravila Petra Carsková, Muzeum Podbezdězí

(rozhovor z 27. 11. 2025)

Mše svatá v zámecké kapli sv. Josefa

Pátek 13. 2. 2026 od 17hodin.

Pravidelná mše svatá v zámecké kapli sv. Josefa

Mše svatá v kostele sv. Václava

Pátek 27. 2. 2026 od 17hodin.

Muzeum Podbezdězí,
pobočka Muzea Mladoboleslavska

GYMNASTIKA BĚLÁ

Dobříšský čtyřboj dvojic

V sobotu 17. 1. se v Dobříši konaly gymnastické závody ve čtyřboji - akrobacie, kladina, přeskok a hrazda. Závodilo se netradičně ve dvojicích, přičemž každá gymnastka nastoupila na dvou náradích. Z našeho oddílu se zúčastnily čtyři dvojice a navíc dvě nejmladší závodnice – Eliška Vaňoučková a Gita Nedbalová, které tentokrát soutěžily samostatně v trojboji (bez hrazdy). Hned v prvním sledu se představily naše nejstarší závodnice, dorostenky Dominika Šimečková a Andrea Volfová. Obě předvedly velmi jisté a vyrovnané výkony, které jim vynesly zasloužené zlaté medaile a skvělý vstup do celého závodního dne. Ve druhém sledu nastoupily v kategorii žákyň IV Kateřina Šnokhousová s Eliškou Kulczyckou. Děvčata bojovala statečně a v silné konkurenci obsadila pěkně 5. místo, což je solidní výsledek a dobrý příslib do dalších závodů. Další na řadu přišly mladší kategorie – žákyň II (Tereza Steinerová a Ema Vaňoučková) a žákyň I (Sofie Sommerová a Patricie Heinsch). Tentokrát se jim bohužel příliš nedařilo a drobné chyby je odsunuly na zadní příčky výsledkové listiny. Velkou radost nám přinesl poslední sled, ve kterém zazářila

Dominika Šimečková, Andrea Volfová 1. místo, dorost

Eliška Vaňoučková 3. místo, nejmladší žákyň

nejmladší Eliška Vaňoučková. Ta si díky bojovnému výkonu a hezkému cvičení vybojovala bronzovou medaili, kterou si z Dobříše odvezla domů. Přes maximální úsilí a odhodlání se Gitě Nedbalové tentokrát nepodařilo vystoupit na medailové pozice, ale umístila se na krásném 11. místě. Závody v Dobříši nám přinesly nejen cenné kovy, ale i spoustu zkušeností. Teď už se můžeme těšit na další klasické závody jednotlivců, které nás čekají v Benátkách nad Jizerou.

Andrea Kulczycká, KG Bělá pod Bezdězem

SK BĚLÁ - HÁZENÁ

Turnaj škol v miniházené 4+1

V úterý 2. 12. jsme pořádali další turnaj škol v miniházené 4+1. Formou těchto turnajů zpestřujeme mladším školákům náborové akce a představení našeho sportu. Postupně se mezi sebou utkaly děti ze základních škol v Mimoni, Ralsku-Kuřívodech a Bělé. Během čtyř hodin se jich na turnaji v miniházené tentokrát prostrídalo celkem 130! Za pořadatele musíme všechny děti jednoznačně pochválit. Byla na nich vidět velká snaha, zaujetí pro hru, radost z pohybu a ze sportu. Děti z Kuřívod a Mimoně už na turnajích přípravky tvoří samostatný tým Bělé 3. Byli jsme mile překvapeni, jak je na tom většina chlapců

a děvčat dobře kondičně a pohybově. Školám děkujeme za spolupráci a těšíme se na další společný turnaj v miniházené.

Domácí únorový program

7. 2. - II. liga mužů Bělá x Dvůr Králové	17.00
14. 2. - II. liga mužů Bělá x Lovosice B	17.00
21. 2. Turnaj přípravky 9.00	
21. 2. SPORTOVNÍ PLES od 20 hod. v Sokolovně	
28. 2. - II. liga mužů Bělá x Kobylisy	17.00

S. Švec

